

A-komma

Kursistens navn _____

Det næste tegn er komma. Vi taler i første omgang om A- og B-kommaer, og vi begynder naturligvis med A.

A-kommaet kaldes også helsætningskommaet.

REGEL: Læs teksten frem til det første punktum. Find ordene »og« og »men«. Find ud af om dét der står foran »og« og »men«, kan stå alene, og find ud af om det der står bagved, også kan stå alene. Kan det det, sætter du komma foran »og« eller »men«. Fortsæt derefter til næste punktum osv.

GØR SÅDAN:

- Tag ét punktum ad gangen (stop ved næste punktum).
- Find ordene »og« og »men«. Markér dem (sæt fx ring om/streg under).
- Kan dét der står foran »og« og »men«, stå alene, og kan dét bagved?.
 - a) Hvis det kan: Sæt komma foran »og« eller »men«.
 - b) Hvis det ikke kan: Sæt ikke komma foran konjunktionen.

Eksempel 1

Regnen holdt op men det blæste stærkt og temperaturen kom ikke over to-tre grader.

Her i eksempel 1 skal der sættes komma både foran »og« og »men«, for de tre dele kan hver for sig stå alene: *Regnen holdt op / det blæste stærkt / temperaturen kom ikke over to-tre grader.*

Altså:

Regnen holdt op, men det blæste stærkt, og temperaturen kom ikke over to-tre grader.

Eksempel 2

Hunden spiste al maden og drak alt vandet og straks efter faldt den i søvn.

I eksempel 2 er der ikke komma foran det første »og«, for ordene *drak alt vandet* danner ikke en sætning der kan stå alene. Komma foran det sidste »og«, for de to dele på hver side af *dette »og«* kan stå alene.

Altså:

Hunden spiste al maden og drak alt vandet, og straks efter faldt den i søvn.

Prøv nu selv

Øvelse 7

Markér alle »og'er« og »men'er«, og sæt A-kommaer:

- a. Snestormen havde varet hele natten og mange småveje var lukket men allerede ved middagstid satte tøvejret ind.
- b. Han lå i sengen hele lørdagen og hele søndagen men i går var han feberfri og i morgen skal han på arbejde igen.
- c. Alle de andre kunne tage af sted lige efter skole men hun måtte blive hjemme til klokken fire og passe sin lillesøster.
- d. Han udgav sin første børnebog i 1979 og har siden skrevet en lang række børne- og ungdomsbøger.
- e. Efter arbejdstid sidder han bare og ser tv og han går heller aldrig en tur med hunden.
- f. Jeg møder dem af og til og snakker også lidt med dem en gang imellem men ellers kender jeg dem ikke.

Øvelse 8

Markér alle »og'er« og »men'er«, og sæt A-kommaer:

Mor laver kaffe og smører mad og far lægger dug på bordet og dækker bord. Du og jeg går nu men han og hun kommer i morgen. Eva tegner og maler men Kate og Tannie laver farveklip. Bilen bremses og vælter og føreren knuser forruden og kravler ud.

[Indimellem laver vi det layoutmæssige *fy-fy* at bruge 1,5 linjeafstand. Det er for at det skal være lettere at sætte tegn; så må det læsevenlige komme i anden række.]

HUSK at denne "rettestribes" skal bruges ved rettebordet:

Siden tjekket: ☐	Fejl korrigeret: ☐	Alt OK ☐	Korriger igen og få en lærers godkendelse ☐
---	---	---------------------------------	--

Øvelse 9

Markér alle »og'er« og »men'er«, og sæt A-kommaer:

- a. Regnvejret begyndte sidst på formiddagen og de måtte blive indendørs det meste af eftermiddagen men ved 5-tiden begyndte det at klare op.
- b. Store bølger havde i timevis skyllet ind over båden men i læ af den lille ø var der helt roligt og her kunne de ligge natten over.
- c. De fleste gik i skoven men et par af pigerne cyklede til stranden og gik i vandet.
- d. Man havde drøftet forslaget på flere møder men det havde ikke været muligt at nå et resultat og til sidst blev forslaget trukket tilbage.
- e. I sommerferien arbejdede hun på en tankstation men lønnen var ikke ret god og nu har hun så fundet et nyt job.
- f. Lægen stoler ikke helt på resultatet af den første prøve og derfor skal han møde igen i morgen og have et nyt stik men det tager han meget roligt.

Øvelse 10

Markér alle »og'er« og »men'er«, og sæt A-kommaer:

- a. Vi havde en fin udsigt over havet fra vores altan men der var en masse gadestøj og det var lidt generende.
- b. Jeg kan blive lidt endnu og vise dig et par stykker til men kl. 10 går jeg og så må du selv klare resten.
- c. Den nye maskine var noget hurtigere men den var jo også meget dyrere og efter mange overvejelser valgte vi at beholde den gamle.
- d. Grenene er efterhånden vokset helt hen foran vinduet og der kommer ikke meget lys ind i værelset.
- e. De første to dage skinnede solen dejligt men resten af tiden var det koldt og helt overskyet.
- f. Både små og store børn kan have glæde af dette spil men de mindste skal have lidt hjælp i starten.

Siden tjekket: ☐ Fejl korrigeret: ☐ Alt OK ☐ Korrigér igen og få en lærers godkendelse ☐

Øvelse 11

Sæt A-kommaer/helsætningskommaer:

Mine forældre har købt et hus på landet og det tager en time at køre derud. Det er et hyggeligt gammelt hus men vi må bruge en masse tid på at reparere det. Min bror maler vinduer og jeg hjælper ham. Min far reparerer taget og min mor maler køkkenet. Vi købte huset af en gammel mand som havde ejet huset i mange år. Træerne på grunden er også meget gamle og de er gode at klatre i. Fuglene bygger reder i de høje træer og der er mange sjældne arter. Der er arbejde til mange timer men så skal der også være tid til at bade. Det er dejligt men samtidigt er det koldt.

Øvelse 12

Sæt A-kommaer/helsætningskommaer:

Der var engang en konge som havde en dejlig datter. Han ville finde en god mand til hende men prinsessen var meget sur og kræsen og det var ikke let at finde en der passede hende. Kongen sendte besked ud i hele verden at han ville give prinsessen til den mand der kunne få hende til at le. Der var mange friere der prøvede lykken men det var Klodshans der fik prinsessen. Han havde ingen hest fået som sine brødre men så red han bare på en ged i stedet for.

Øvelse 13

Sæt A-kommaer/helsætningskommaer:

I går var det min fødselsdag og jeg fik en masse gaver. Jeg havde inviteret hele klassen men vi blev kun 18. Jeg fik to cd'er som var med min yndlingsgruppe. Jeg har spillet den fem gange i dag og er ikke spor træt af dem endnu. Jeg fik et par Levis cowboybukser af mine forældre og et par af min tante. Min søster gav mig en lampe. Vi spiste kl. 7 og vi fik spaghetti og is. Min mor havde lavet maden og den var meget lækker. Mange af mine klassekammerater har fødselsdag i denne måned og vi skal have masser af fest og ballade.

Siden tjekket: ☐	Fejl korrigeret: ☐	Alt OK ☐	Korriger igen og få en lærers godkendelse ☐
---	---	---------------------------------	--

Øvelse 14

Sæt A-kommaer/helsætningskommaer:

Der var mange børn på gaden og de lo og råbte samtidig med at de legede. Nogle spillede bold og andre legede tagfat og et par piger hinkede. De havde så travlt at de slet ikke lagde mærke til bilen som kom kørende. Chaufføren advarede dem med hornet og han sagtnede farten. Til sidst bremsede han helt op og børnene gik til side. Så kunne bilen køre og børnene fortsatte deres leg. De havde det morsomt men da det begyndte at regne måtte de gå i ly. Her blev de til regnen holdt op. Det var helt underligt at gå på den våde asfalt som lugtede så mærkeligt nu efter regnen. Men solen fik hurtigt tørret gaden og børnene kunne igen lege.

Øvelse 15

Sæt A-kommaer/helsætningskommaer:

Nissen lovede drengen alt muligt godt hvis han bare måtte slippe fri igen men drengen ville ikke lukke ham ud. Som straf for sin hårdhed blev Nils selv forvandlet til en lille nisse. Da han kom ud på gårdspladsen fløj en flok vildgæs forbi og tamgåsene Morten ville flyve med. Nils prøvede på at holde den tilbage men han havde glemt hvor lille han var og han blev hængende om halsen på dyret. Således begyndte Nils Holgersson sin vidunderlige rejse gennem Sverige. I begyndelsen var hverken Morten eller Nils særlig velkomne blandt vildgæssene. Men Morten klarede sig godt og snart var gæssene glade for de to nye rejsekammerater.

Øvelse 16

Sæt A-kommaer/helsætningskommaer:

Verdenskrigen havde grebet dybt ind i Danmarks økonomi og der gik lang tid før den igen var bragt på fode. Under besættelsen var varemangelen år for år blevet mere alvorlig. Der var knaphed på næsten alle varer af betydning og disse varer måtte fordeles gennem en streng rationering for at der kunne blive lidt til alle. Endnu alvorligere var det at der blev knaphed på de råstoffer landbruget og industrien skulle bruge. Landmændene manglede foderstoffer til kreaturerne og kunstgødning til markerne. Fabrikkerne manglede kul og jern og de havde ikke de råstoffer der var nødvendige for at holde produktionen i gang.

Siden tjekket: ☐ Fejl korrigeret: ☐ Alt OK ☐ Korrigér igen og få en lærers godkendelse ☐

Sideordnende konjunktioner

Bindeord, eller *konjunktioner* som de retteligt bør kaldes, findes i to former: de sideordnende og de underordnende.

Af de sideordnende konjunktioner har vi allerede mødt de to vigtigste *og* og *men*.

Ordet *og* sammenføjer ord, led og sætninger af samme vægt:

- ☞ *by og land*;
- ☞ *at komme og at gå*;
- ☞ *han løber altid på skøjter, og han er god til ishockey*;
- ☞ *han kommer fra Herning, så det er meget naturligt at han altid har løbet på skøjter, og at han er god til ishockey*.

Ordet *eller* gør det samme:

- ☞ *by eller land*;
- ☞ *at komme eller at gå*;
- ☞ *løber han altid på skøjter, eller er han bare god til ishockey?*
- ☞ *han kommer fra Herning, så det er vel ikke så mærkeligt at han altid har løbet på skøjter, eller at han er god til ishockey*.

Ordet *eller* er altså også en sideordnende konjunktion som man kan bruge til at finde A-kommaer med.

Men samtidig med at vi nu udvider reglen lidt, forenkler vi den også. Det er nemlig sådan at man altid gerne må sætte komma foran ordet *men*. Så det gør vi bare fra nu af, uden at spekulere på om der kommer en hel sætning foran og bagved eller ej.

Så A-kommareglen hedder nu:

- Sæt altid komma foran *men*.
- Tag ét punktum ad gangen (stop ved næste punktum).
- Find ordene »og« og »eller«. Markér dem (sæt fx ring om/streg under).
- Kan det der står foran »og« eller »eller«, stå alene, og kan det bagved?
 - a) Hvis det kan: Sæt komma foran »og« eller »eller«.
 - b) Hvis det ikke kan: Sæt ikke komma foran konjunktionen.

Øvelserne fortsætter på næste side.

Øvelse 17a

Sæt A-kommaer i følgende lille historie hvor du bruger det nye regelsæt for helsætningskommaet (A-kommaet). De kommaer der er tilbage i teksten, forklares senere i kurset.

Min tankhund

Hver morgen møder jeg en hund og det er min tankhund. En tankhund, det er der vel ikke noget der hedder eller er der noget jeg har misforstået? spørger du.

Det skulle da være nemt nok at forstå men jeg må hellere forklare.

Du véd vel hvad en narkohund eller en vagthund er for en og så kan du vel også regne ud at en tankhund har noget med en tank(station) at gøre.

Hver morgen når jeg skal hente min avis, kikker jeg altid efter om “min” tankhund er i butikken. Den kan godt lide hundekiks og derfor får den tit en af mig. Det var noget vi begyndte på da den var hvalp eller dengang den var mindre og jeg havde en tilfældig hundekiks i lommen fra engang hvor vi havde passet genboens Lukas, en sort collie. Så det er blevet sådan en hyggelig lille morgenvane for min tankhund og mig.

Nu er den imidlertid vokset op og blevet noget af et brød af en schäfer som man helst ikke vil møde efter lukketid i mørket i Mørkøv og det fik jeg kraftigt understreget i går morges.

For godt nok kan man være sød og venlighundet når butikken er åben men man ta’r altså ikke imod bestikkelse. Og hundekiks *inden* ens “far” har lukket en ind, er altså at betragte som gemen bestikkelse af tjenestevovse i funktion.

Nu var der også et par ting der ikke var som de plejede.

Siden tjekket: ☐	Fejl korrigeret: ☐	Alt OK ☐	Korriger igen og få en lærers godkendelse ☐
---	---	---------------------------------	--

Øvelse 17b

Sæt A-kommaer:

For det første havde en anden hugget min sædvanlige cykelparkeringsplads, så jeg var nødt til at finde en anden mur. For det andet står hunden ude i haven bag et hegn. Så da min tankehund vovser ad mig, tror jeg bare han er sur over at skulle være alene i haven eller at han keder sig og jeg går hen og snakker med ham. Det var også ok, vi kunne godt snakke sammen og jeg tænkte at han gerne ville have sin sædvanlige morgenhundekiks. Så jeg lægger en på kanten af hegnet men da jeg smider den ind over fordi han ikke happer den som han plejer, tager han sådan på vej at jeg er glad for at hegnet er mellem ham og mig og at han ikke, som min egen ungdomshund, Tcheck, har lært at springe over hegn eller andre forhindringer af en hvilken som helst højde. Det var lidt for meget blottede tænder i dén morgenhilsen.

»Ja, det kan godt være at du tror du har hundeforståelse men her er altså noget du har misforstået. Jeg ta'r ikke imod bestikkelse! Som ordentlig vagthund lader man sig ikke sådan spise af med søde ord og kager i tjenesten.«

Jeg var lettere rystet og derfor var jeg også lidt spændt på vores møde her til morgen. Bar han mon nag fra i går eller ville jeg slippe helskindet fra vores rendezvous?

Ja, da Far-CJ var til stede, kom der blot en gladlogrende hund ud i butikken og spurgte som sædvanligt: – Hvilken lomme har du gemt den i i dag?

Siden tjekket: ☐ Fejl korrigeret: ☐ Alt OK ☐ Korrigér igen og få en lærers godkendelse ☐

De sidste sideordnende konjunktioner

Nu har vi set på ordene *og*, *men* og *eller*. Men der er faktisk et par stykker til vi skal have med, nemlig "så" og "for" (som på gammelt dansk hedder "thi"; men "thi" er så gammeldags at selv den nye bibeloversættelse ikke bruger det længere. "Fadervor" sluttede før med "thi dit er Riget, Magten og Æren ..." I dag står der "for dit er riget ..." Derfor tror jeg heller ikke du får brug for ordet "thi", så det tillader vi os at gå let hen over).

Så de endelige regler for A-kommaet/helsætningskommaet lyder altså:

- Sæt altid komma foran *men*.
- Tag ét punktum ad gangen (stop ved næste punktum).
- Find ordene »og«, »eller«, »så« og »for«. (Sæt evt. mærke ved dem.)
- Kan det der står foran konjunktionen, stå alene, og kan det bagved?.
 - a) Hvis det kan: Sæt komma foran »og«, »eller«, »så« eller »for«.
 - b) Hvis det ikke kan: Sæt ikke komma foran konjunktionen.

Øvelse 18a

Sæt A-kommaer i disse sætninger:

- a) Har du tænkt dig at cykle eller tager du bilen til morgen?
- b) Olsen har taget toget så ham kan du ikke følges med i denne omgang.
- c) Bilerne drøede af sted ud på landevejen og i svinget kom de lige lovlig tæt på hendes hus.
- d) Hun havde før haft en bil ind i soveværelset og den oplevelse kunne hun godt undvære en reprise af så hun havde tænkt sig at sælge for som hun sagde: Hellere flytte frem for at blive kørt ned i min egen seng.
- e) Ta'r du med tog og båd eller ta'r du flyveren til England i julen?
- f) Jeg foretrækker nok tog og båd for det med at flyve kan jeg ikke rigtig tåle og det er jo lidt dumt at udsætte sit balancesystem for belastninger man kan have fornøjelse af i ugevis bagefter.
- g) Solafskærmning på huset var noget han havde ønsket sig længe for om sommeren blev det ulideligt hedt i køkken og stue.

Siden tjekket: ☐	Fejl korrigeret: ☐	Alt OK ☐	Korriger igen og få en lærers godkendelse ☐
---	---	---------------------------------	--

Øvelse 18b

Sæt A-kommaer i disse sætninger:

- h) Nu var han åbenbart ligeglad med hendes forsikringer eller også havde han blot mistet troen på hende.
- i) Hun ville sikkert komme igen med sine løgne så der var ikke andet at gøre end at sige fra én gang for alle!
- j) Det var sikkert rigtigt når hun forsikrede at hun nok skulle holde op men hun var bare et omvandrende eksempel på det gamle ord om at “loven er ærlig men holden besværlig”.
- k) Du må spise noget mindre eller også dyrke noget mere motion.
- l) Konen havde glemt bilnøglerne så hun kunne ikke hente ham fra arbejde.
- m) Lynene knitrede og tordenen rullede meget tæt på huset.
- n) Var I med til fødselsdagen? – Ja, og der var massevis af taler og sange. Det var nu ikke så meget fællessang der prægede dagen men snarere en sangkonkurrence à la *Die Meistersinger von Nürnberg*. Nu er jeg normalt ikke så meget for Wagner men det her var absolut særdeles festlig!
- o) Og maden! Det var et helt kapitel for sig. Det var fisk og lam og okse- og flæskekød og der var tærter og grøntsagsretter men desserten! Den slog alt: En tiramisu så lækker at man var nødt til at foræde sig så det gjorde vi. Og for at det ikke skal være løgn, var der også de lækreste islagkager men de fik nu lov at smelte i solen for der er jo også bund i fattigfolk.
- p) Der kommer altid mange til en svenskerkamp i Parken for den nation har vi altid haft et specielt forhold til: Arvefjenden kalder vi den!
- q) Hvis du ikke vil høre så må du føle!
- r) Vil du køre med tog gennem tunnelen eller hellere køre bil over broen?
- s) Du er her for at lære noget så nu må du tage dig selv i ørerne.
- t) I kan gøre som I vil men jeg vil ikke være med!
- u) De ville gerne på lejrskole men kunne ikke “thi riget fattes penge.”

Siden tjekket: ☐ Fejl korrigeret: ☐ Alt OK ☐ Korrigér igen og få en lærers godkendelse ☐

En boganmeldelse

Øvelse 19a

Sæt A-kommaer/helsætningskommaer:

Kong Christierns vægelsind

I sin roman *Kongens Fald* har Johs. V. Jensen en fantastisk beskrivelse af et menneskes tvivl om hvad han skal gøre eller ikke gøre. *Vægelsind* kalder vi gamle det eller *rådvildhed* og det er det sidste ord Johs. V. gør brug af her. I kapitlet *Kongen falder* kan kongen ikke beslutte sig for om han skal fortsætte kampen for sin trone og vende tilbage til Jylland eller han skal give op og fortsætte over til Fyn. Her i Christian II's 1500-talsdanmark var der selvfølgelig ingen bro over Lille Bælt så de ligger altså og sejler frem og tilbage over bæltet.

(Kantede parenteser [...] i citatet herunder viser hvor jeg har skåret noget af teksten væk.)

Øvelse 19b

A-kommaet / helsætningskommaet kan også kendes på at man faktisk kan sætte punktum i stedet for dette komma. Her følger et par testafsnit af Johs. V. Jensen. Prøv at sætte A-komma eller punktum alle de steder hvor Johs. V. har gjort. Og jeg kan oplyse at han har sat punktum flere gange end man skulle tro. (De kommaer som er tilbage i teksten, gives der forklaringer på senere i dette kursus.)

... »Så sejlede han da mod Fyn. Ja, det var ham der sejlede fra det hele igen og da han nu var så sønderknust at han dirrede [...], blev han slået med skræk over selve sin dødelige rådvildhed. Han så hvorledes han dér sejlede frem og tilbage, han så hvor umuligt det var for ham at træffe en afgørelse til en af siderne. Det var tvivlen der slog ind i ham selv, han opdagede den og den forværredes. Det var nu ikke selve sagen længere hans tvivl gjaldt, nej, det var ham selv. [...] Således drog tvivlen hans kongelighed ned og levnede ikke andet af ham end et febersygt, rådvildt menneske.

Og dog vendte kong Christiern om da han så lysene i Middelfart for da han havde opdaget at han tvivlede, blev han så afblanket og slagen [...] at han kom til en slags rolighed, en *fortvivlelse*. Han blev sikker på sin tvivl og det så afgjort at han på en mærkelig omvendt vis fattede håb igen.

Imidlertid svandt hans kræfter og da han nærmede sig Jylland, kom han til at indse at han nu dog aldrig ville blive mand i Danmark mere, siden Danmark have gjort ham til en tvivler. Han måtte forlade landet som man forlader en kvinde der har set ens nederlag og han sejlede tilbage til Fyn, syg af sorg og smerte.« ...

Siden tjekket: ☐	Fejl korrigeret: ☐	Alt OK ☐	Korriger igen og få en lærers godkendelse ☐
---	---	---------------------------------	--

Øvelse 20

Her følger nogle autentiske eksempler fra medierne hvor også journalister kan glemme helsætningskommaet eller A-kommareglen.

Ret teksterne, sæt A-komma hvor det mangler, stryg det hvor det ikke skal være, og sæt hak (✓) hvor det er rigtigt sat, sådan:

Eksempel 3: Intet kan standse Lise,~~æ~~ og til den unge organists sorg/,÷ rejser hun [...] til København. Hun vil ikke rejse tilbage til landsbyen [...],✓ så derfor bliver hun/,÷ og venter på sin chance. (www.danskefilm.dk)

Kantede parenteser [...] betegner igen klip i citat!

- a) Karin Bennedsen¹ er 25/9-07 citeret fra *Debatten* på *Berlingske.dk*:
[Tomme floskler bliver de store ord om muslimers deltagelse i samfundslivet] når en modig muslim stiller op og gerne vil være en del af det danske politiske liv, og ikke bliver taget vel imod, men i stedet kanøfles [...]
- b) Bent Blüdnikow skriver 25/9-07 i *Berlingske* artiklen »Churchills cigar«:
[...] Man frygtede under Anden Verdenskrig, at nazisterne skulle forsøge at myrde Churchill og man havde mistanke om, at nazisterne ville forsøge sig med gift i hans cigarer. [...]
- c) Mette Marie Rude skriver i »På sporet af professor Higgins«, *Berl.* 13/9-07:
[...] Han er vred over, hvor ukritisk vi tager engelsk til os og han er manden bag det nye begreb *domænetab* [...] Sprognævnet sendte ham i felten og han kæmpede en heroisk kamp for det ny komma. [...]
- d) DR NYHEDER, INDLAND, *tekst-tv*, *søn 11 mar 2007*, FOR LIDT MOTION GØR BØRN SYGE:
Børn bliver stadig mere inaktive og det betyder skrøbelige knogler og rygproblemer for flere børn i en tidlig alder [...]
- e) *Samme sted*, *tekst-tv*, DR2, S344, 3 x *Magnum*, *Dokumentar*:
Andreas Monies Bøggild har arbejdet hos Magnum, og portrætterer tre af de store fotografer: Elliott Erwitt, Alex Webb og Larry Towell.
- f) *Samme sted*, *tekst-tv*, DR2, S349, *Jersild & Spin*:
Hvad er "Spin" og hvad foregår der reelt politisk?
- g) *DR's tekst-tv*, S127, 25/9-07, *Nyheder*, *udland(!)* om en begivenhed på Amager:
Han skulle være gerningsmanden og bagefter stak han sig selv med kniven.

Siden tjekket: ☐	Fejl korrigeret: ☐	Alt OK ☐	Korriger igen og få en lærers godkendelse ☐
---	---	---------------------------------	--

¹ NB! Kildefortegnelsen til følgende udpluk indbefatter selvfølgelig også forfatternavne. Ikke for at hænge nogen ud; eksemplerne viser blot at selv sikre sprogbrugere af og til kløjes i den traditionelle tegnsætning. tegn 1 A-komma, © Knud Aa. Back, udskrevet 1. oktober 2007

En lille forprøve

Nu skal du gøre klar til at tage den første test. Den vil vise dig om du har lært det du skulle. Derfor kalder vi den en selv-test!

Den skal bestås med 90% rigtige, så derfor er det vigtigt at du kan dit stof. Er du den mindste smule i tvivl, må du hellere repetere.

Men nu kan du jo prøve om du kan huske reglerne for A-kommaer. Indsæt de ord der mangler i de følgende sætninger, og lad være med at kikke tilbage på de første sider. Kan du nemlig ikke huske det nu, vil du heller ikke kunne klare prøven!

Indføj de manglende ord:

Regler for A-kommaer

- Sæt altid komma foran _____.
- Tag ét _____ ad gangen.
- Find ordene »_____«, »_____«, »_____« og »_____« (sæt evt. mærke ved dem).
- Kan det der står foran den fundne konjunktion, stå _____, og kan det _____?
 - a) Hvis det kan: Sæt _____ foran konjunktionen.
 - b) Hvis det ikke kan: Sæt _____ foran konjunktionen.

Sæt helsætningskommaer:

Styning af træer er faktisk en form for mishandling og det er i hvert fald ikke særligt naturligt. Heller ikke alle træer lader sig styne så hvis man prøver på fx en gran, ville den højst sandsynlig gå ud eller i hvert fald ikke blive særlig pæn for de øverste grene kan man ikke bare sådan få til at gro ud igen som på et løvtræ. Derfor burde man måske bare lade træerne være som de er men det er der ikke bred enighed om.

Siden tjekket: ☐	Fejl korrigeret: ☐	Alt OK ☐	Korriger igen og få en lærers godkendelse ☐
---	---	---------------------------------	--

Når du er klar til testen, aflever A-komma-delen til læreren, og bed om

selvtesten til A-kommaer

*